

Povodně a integrovaný záchranný systém

Obsah

1. Základní pojmy	1
2. Druhy povodní	2
2.1 Povodně z tání	3
2.2 Letní povodně.....	3
2.3 Letní přívalové povodně.....	3
2.4 Ledové povodně	4
2.5 Zvláštní povodně	4
3. Povodňová opatření	4
4. Povodňové plány.....	5
5. Řízení ochrany před povodněmi	7
6. Stupně povodňové aktivity	8
7. Povodňové záchranné práce a evakuace	9
8. Povodňové zabezpečovací práce.....	10
9. Podpora rozhodování	10
9.1 Předpovědní povodňová služba.....	11
9.2 Hlásná povodňová služba a hlídková služba.....	11
9.3 Hlásné profily na vodních tocích	11
10. Integrovaný záchranný systém	12
10.1 Základní složky IZS	12
10.2 Ostatní složky IZS	13
10.3 Operační a informační střediska.....	13

1. Základní pojmy

Povodeň – je výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami nebo chodem ledů nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zákon č. 254/2001 Sb.).

Povodňový orgán – je výkonný orgán, který ve své územní působnosti vykonává řízení ochrany před povodněmi.

Povodňové zabezpečovací práce – technická opatření prováděná při nebezpečí povodně a za povodně ke zmírnění průběhu povodně a jejích škodlivých následků.

Povodňový plán – souhrn organizačních a technických opatření, potřebných k odvrácení nebo zmírnění škod při povodních na životech a majetku občanů a společnosti a na životním prostředí.

Povodňový informační systém (POVIS) – zdroj dat potřebných pro tvorbu povodňových plánů obcí, obcí s rozšířenou působností a krajů, který umožňuje přístup k informacím i jejich sdílení a aktualizaci.

Záplavová území – administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí. V zastavěných územích, v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků (zákon č. 254/2001 Sb.).

Aktivní zóna záplavového území – vymezuje pouze vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku. Zde se nesmí umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl (úprava vodního toku, převod povodňových průtoků, opatření na ochranu před povodněmi aj.). Je zde dále zakázáno provádět práce (těžit nerosty a zeminu, terénní úpravy) zhoršující odtok povrchových vod. Zakázáno je skladovat odplavitelný materiál a rovněž se nesmí zřizovat oplocení, živé ploty a jiné překážky. Je zde zakázáno zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

2. Druhy povodní

Povodně můžeme z hlediska příčiny jejich vzniku rozdělit do dvou kategorií – na povodně přirozené a povodně zvláštní.

- Přirozené povodně vznikají vlivem přírodních jevů, jako jsou srážky, tání a ledové jevy.
- Zvláštní povodně vznikají jinými vlivy než přírodními, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle.

Z hydrologického hlediska se v České republice vyskytují čtyři základní typy přirozených povodní – povodně z tání, letní povodně, přívalové povodně a ledové povodně.

2.1 Povodně z tání

Povodně z tání vznikají v zimním a jarním období. Jejich příčinou je tání sněhové pokrývky, které bývá většinou urychleno relativně teplými dešťovými srážkami. Zvýšené nebezpečí tohoto typu povodně vzniká při velkém množství sněhu (zvláště při jeho plošném výskytu v nižších a středních nadmořských výškách), při dlouhodobě mrazivém průběhu zimy bez dílčích táních, při promrzlé půdě pod sněhovou pokrývkou, při rychlém oteplení s celodenní teplotou vzduchu nad bodem mrazu a při dešťových srážkách během tání. Tento typ povodně může zasahovat poměrně rozsáhlá území. Vyznačuje se delší dobou trvání vysokých průtoků a velkým objemem povodňové vlny.

2.2 Letní povodně

Letní povodně vznikají v důsledku intenzivních srážek trvajících delší dobu (i několik dní) a postihujících větší území. Dochází k postupnému nasycení půdy, která pak již není schopna zadržovat vodu. Prakticky veškerá srážková voda potom přechází přímo do povrchového odtoku a vzniká povodeň. Nebezpečné je, pokud intenzivnější srážky spadnou po vlhkém období a půda je nasycena již před jejich příchodem. Tento typ povodně postihuje prakticky všechny vodní toky a zasahuje rozsáhlá území.

2.3 Letní přívalové povodně

Letní přívalové povodně vznikají následkem krátkodobých a velmi intenzivních přívalových srážek. Tyto přívalové srážky se vyskytují obvykle v letních bouřkách vznikajících na studených frontách. Velké množství srážek vypadlé v krátkém čase nestačí půda vsakovat a dochází k rychlému povrchovému odtoku. Tento rychlý odtok bývá spojen s odnosem půdy a erozí. Tento typ povodně zasahuje obvykle menší vodní toky, může však vzniknout i na svahu bez vodoteče. I když zasažená plocha není většinou velká, voda proudí velice rychle, unáší s sebou velké množství materiálu, má velkou ničivou sílu a způsobuje značné škody. V lokalitách s jílovitými

2.4 Ledové povodně

Ledové povodně vznikají v zimním a jarním období. Jsou spojeny s oteplením po období mrazů, kdy se na vodních tocích vytvořil silnější ledový pokryv. Při oblevě dochází k rozlámání ledové celiny, vznikají ledové kry, které jsou unášeny proudící vodou. V místech s mělkým dnem nebo se zúženým korytem se mohou tyto kry hromadit a vytvářet ledové bariéry. Tím dochází k významnému omezení průtočnosti koryta toku, voda se vzdouvá a zaplavuje údolí. Tento typ povodně může postihnout prakticky všechny vodní toky s přirozeným průtokovým režimem. Zasahuje menší území, spíše konkrétní lokality.

2.5 Zvláštní povodně

Zvláštní povodně vznikají jinými vlivy než přírodními. Zvláštní povodeň může být způsobena poruchou či havárií (protržením hráze) vodního díla vzdouvajícího nebo akumulujícího vodu, nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle vyvolávající vznik mimořádné události (krizové situace) na území pod vodním dílem. Zvláštní povodeň může vzniknout i jako důsledek teroristické a nebo vojenské činnosti.

3. Povodňová opatření

Smyslem povodňových opatření je minimalizace ztrát na životech a hmotných škod při povodních. Povodňová opatření se dělí na:

- přípravná opatření,
- opatření prováděná při nebezpečí povodně,
- opatření prováděná za povodně,
- opatření prováděná po povodni.

Povodňové riziko

Základem povodňových opatření v konkrétním území je stanovení povodňových rizik. **Povodňovým rizikem** se rozumí kombinace pravděpodobnosti výskytu povodní a jejich možných nepříznivých účinků na lidské zdraví, životní prostředí, kulturní dědictví a hospodářskou činnost.

Předběžné vyhodnocení povodňových rizik je podkladem pro vymezení oblastí s významnými povodňovými riziky. Pro tato území se zpracují nebo aktualizují tyto dokumenty:

- mapy povodňového nebezpečí,
- mapy povodňových rizik,
- plány pro zvládání povodňových rizik.

Mapy povodňového nebezpečí vymezují území, která by mohla být zaplavena podle různých povodňových scénářů a s využitím stanovených záplavových území. **Na mapách povodňových rizik** se vyznačí potenciální nepříznivé následky povodní podle těchto scénářů.

Plány pro zvládání povodňových rizik jsou součástí plánování v oblasti vod a zohledňují důležitá hlediska, jako jsou náklady a přínosy, rozsah a průběh povodní, retenční schopnosti záplavových území, cíle ochrany, hospodaření s půdou a s vodními zdroji, územní plánování, využití území, ochranu přírody, lodní dopravu a přístavní infrastrukturu.

4. Povodňové plány

Povodňový plán je souhrn organizačních a technických opatření, potřebných k odvrácení nebo zmírnění škod při povodních na životech a majetku občanů a společnosti a na životním prostředí.

Povodňový plán obsahuje:

- způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně,
- možnosti ovlivnění odtokového režimu,
- organizaci a přípravu zabezpečovacích prací,
- způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů,
- zabezpečení hlásné a hlídkové služby,
- zabezpečení ochrany objektů,
- přípravy a organizace záchranných prací,
- způsob zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území,
- stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

Povodňové plány rozdělujeme na:

- povodňové plány územních celků,
- povodňové plány nemovitostí,
- povodňové plány staveb v realizaci ohrožených povodněmi.

Povodňovými plány územních celků jsou:

- povodňové plány obcí, které zpracovávají orgány obcí, v jejichž územních obvodech může dojít k povodni,
- povodňové plány správních obvodů obcí s rozšířenou působností, které zpracovávají obce s rozšířenou působností,
- povodňové plány správních obvodů krajů, které zpracovávají příslušné orgány krajů v přenesené působnosti ve spolupráci se správci povodí,
- Povodňový plán České republiky, který zpracovává Ministerstvo životního prostředí.

Povodňové plány menších územních celků musí být v souladu s povodňovým plánem vyššího územního celku. Soulad povodňových plánů potvrzuje příslušný povodňový orgán na titulní straně povodňového plánu.

Povodňový plán České republiky

Povodňový plán České republiky zpracovává Ministerstvo životního prostředí (Povodňový plán České republiky, 2012). Je základním dokumentem pro ústřední řízení povodňové ochrany v České republice.

http://dppcr.cz/html_pub/

[Struktura řízení povodňové ochrany](#)

[Opatření k ochraně před povodněmi](#)

[Povodňové plány](#)

[Stupně povodňové aktivity](#)

[Koordinace povodňových aktivit v oblastech povodí](#)

[Úloha správců povodí \(státních podniků Povodí\)](#)

Povodňový informační systém

Povodňový informační systém POVIS slouží jako podpora pro komunikační, koordinační a rozhodovací činnosti na všech organizačních úrovních, které jsou ze zákona povinny povodňovou situaci řešit. Zajišťuje včasné a adresné informování všech zainteresovaných složek veřejné správy o aktuálním stavu a historickém vývoji povodňové situace v jakémkoli místě České republiky. <http://www.povis.cz/html/index.html?uvod.htm>

Obsah:

Digitální povodňové plány http://www.povis.cz/html/index.html?dpp_ukazky.htm

Digitální povodňová kniha http://www.povis.cz/html/index.html?povis_dpk.htm

Plány pro zvládnutí povodňových rizik <http://www.povis.cz/html/index.html?pzpr0.htm>

5. Řízení ochrany před povodněmi

Pro provádění záchranných prací při povodních jsou základním pilířem povodňové orgány. Tyto orgány zajišťují řízení ochrany před povodněmi. Povodňové orgány se při své činnosti řídí povodňovými plány (zákon č. 254/2001 Sb.).

Po dobu povodně jsou povodňovými orgány:

- povodňové komise obcí a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí,
- povodňové komise obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze povodňové komise městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy,
- povodňové komise krajů,
- Ústřední povodňová komise.

Mimořádné pravomoci povodňových orgánů začínají vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity a končí odvoláním těchto stupňů (zákon č. 254/2001 Sb.).

V období mimo povodeň jsou povodňovými orgány:

- orgány obcí a v hlavním městě Praze orgány městských částí,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy,
- krajské úřady,
- Ministerstvo životního prostředí; zabezpečení přípravy záchranných prací přísluší Ministerstvu vnitra.

Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje:

- přípravu na povodňové situace,
- řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně,
- řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v období následujícím bezprostředně po povodni,
- včetně řízení, organizace a kontroly činností ostatních účastníků ochrany před povodněmi.

Povodňové orgány mohou v době povodně činit opatření a vydávat **operativní příkazy** k zabezpečení ochrany před povodněmi, v odůvodněných případech i nad rámec platných povodňových plánů s tím, že v takovém případě musí neprodleně uvědomit dotčené osoby. Na vydávání operativních příkazů se nevztahuje správní řád. Orgány státní správy a jiné orgány jsou povinny povodňovým orgánům pomáhat na jejich výzvu při zajišťování řízení ochrany před povodněmi.

Všechna přijatá opatření a vydané operativní příkazy se zapisují do **povodňové knihy**. Povodňová kniha je pracovní deník, který vedou povodňové orgány. Zapisují se do ní zejména:

- doslovné znění přijatých zpráv s uvedením odesílatele, způsobu a doby převzetí (např. záznam telefonátu),
- doslovné znění odeslaných zpráv s uvedením jejich pramene, adresátů, způsobu a doby odeslání,
- obsah operativních příkazů,
- popis provedených opatření,
- výsledky povodňových prohlídek.

Zápisy v povodňové knize musí být přístupné k nahlédnutí osobám vykonávajícím působnost místně příslušných povodňových orgánů, nebo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Povodňové orgány nebo jiné osoby na jejich příkaz jsou při povodni za účelem provádění záchranných a zabezpečovacích prací oprávněni **vstupovat v nezbytném rozsahu na cizí pozemky a do objektů**. Tato omezení základní práv a svobod je možné realizovat v krajních případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a jiný způsob provedení není z časového či prostorového hlediska reálný.

Povodňový orgán nižšího stupně může požádat povodňový orgán vyššího stupně o **převzetí řízení ochrany před povodněmi** v případě, že vlastními silami není schopen tuto ochranu zajistit. Povodňový orgán, který převezme řízení ochrany před povodněmi na základě žádosti povodňového orgánu nižšího stupně nebo z vlastního rozhodnutí, je povinen oznámit příslušným nižším povodňovým orgánům datum a čas převzetí, rozsah spolupráce, ukončení řízení ochrany před povodněmi a provést o tom zápis v povodňové knize. Nižší povodňové orgány zůstávají dále činné, provádějí ve své územní působnosti opatření podle svých povodňových plánů v koordinaci s vyšším povodňovým orgánem nebo podle jeho pokynů.

6. Stupně povodňové aktivity

Nebezpečí a vývoj povodňové situace se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity (dále jen SPA), kterými jsou (zákon č. 254/2001 Sb.):

- První stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pomínou-li příčiny takového nebezpečí; tento stav nastává rovněž vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby. Vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba; na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně.

- Druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto; vyhláší se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti. Aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.
- Třetí stupeň (stav ohrožení) se vyhláší při bezprostředním nebezpečí nebo vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů a majetku v záplavovém území; vyhláší se také při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření; provádějí se povodňové zabezpečovací práce podle povodňových plánů a podle potřeby záchranné práce nebo evakuace.

Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podkladem pro vyhlášení je:

- dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech,
- zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby,
- doporučení správce vodního toku,
- oznámení vlastníka vodního díla,
- případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí.

O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.

Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity a **končí** odvoláním třetího stupně povodňové aktivity, není-li v době odvolání třetího stupně povodňové aktivity vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity. V tom případě končí povodeň odvoláním druhého stupně povodňové aktivity.

7. Povodňové záchranné práce a evakuace

Povodňovými záchrannými pracemi jsou technická a organizační opatření **prováděná při povodních** v bezprostředně ohrožených nebo již zaplavených územích k záchraně životů a majetku, zejména ochrana a **evakuace obyvatelstva** z těchto území, péče o ně po nezbytně nutnou dobu, záchrana majetku a jeho přemístění mimo ohrožené území.

Povodňové záchranné práce v případech, kdy jsou ohroženy lidské životy, nebo hospodářské zájmy, jimiž jsou doprava, zásobování, spoje a zdravotnictví, zajišťují povodňové orgány ve spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému.

Evakuace je jedním ze stěžejních způsobů ochrany obyvatelstva před povodněmi. Při této činnosti se zabezpečuje přemístění osob z míst ohrožených povodní (evakuační zóna) do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování. Jedná se o mimořádné opatření využívané zejména v případech, kdy účinnou ochranu obyvatelstva nelze zajistit jiným způsobem.

8. Povodňové zabezpečovací práce

Povodňové zabezpečovací práce definuje vodní zákon (č. 254/2001 Sb.) v § 75 jako technická opatření prováděná **při nebezpečí povodně a za povodně** ke zmírnění průběhu povodně a jejích škodlivých následků.

Jedná se zejména o tyto činnosti:

- odstraňování překážek ve vodním toku a v profilu objektů (propustky, mosty, vodní díla) znemožňujících plynulý odtok vody,
- rozrušování ledových nápěchů a zácp ve vodním toku,
- ochrana koryta a břehů proti narušování povodňovým průtokem,
- zajišťování břehových nátrží,
- opatření proti přelití nebo protržení ochranných hrází,
- opatření proti přelití nebo protržení hrází vodních děl zadržujících vodu,
- provizorní uzavírání protržených hrází,
- instalace protipovodňových zábran,
- opatření proti zpětnému vzduť vody, zejména do kanalizací,
- opatření k omezení znečištění vody,
- opatření zajišťující stabilizaci území před sesuvy.

Povodňové zabezpečovací práce zajišťují:

- správci vodních toků na vodních tocích,
- vlastníci dotčených objektů na těchto objektech,
- případně další subjekty podle povodňových plánů nebo na příkaz povodňových orgánů.

9. Podpora rozhodování

Informace, na jejichž základě rozhodují příslušné povodňové orgány nebo ostatní účastníci ochrany před povodněmi, zajišťují předpovědní povodňová služba, hlásná povodňová služba a hlídková služba. Úkoly a poskytovatele těchto služeb definuje § 72 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Podrobnosti pak rozpracovává Metodický pokyn odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby, který byl uveřejněn pod číslem 9 ve Věstníku MŽP v částce 12/2011.

9.1 Předpovědní povodňová služba

Předpovědní povodňová služba poskytuje informace o možnosti vzniku povodně a o jejím dalším nebezpečném vývoji, o předpovídaných hydrometeorologických prvcích rozhodných pro vznik a vývoj povodně (srážky, vodní stavy a průtoky v předpovědních profilech). Tuto službu zabezpečuje Český hydrometeorologický ústav ve spolupráci se správci povodí, tj. s územně příslušným státním podnikem Povodí.

Vydávání předpovědí a výstražných informací provádí Český hydrometeorologický ústav a zveřejňuje je na svých internetových stránkách. Distribuci výstražných informací provádí prostřednictvím Hasičského záchranného sboru a povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností. Koncovými příjemci těchto informací jsou obce, které po jejich vyhodnocení v případě potřeby aktivují své povodňové orgány.

9.2 Hlásná povodňová služba a hlídková služba

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocení a k řízení opatření na ochranu před povodněmi.

Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňové orgány pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a podílejí se na ní i ostatní účastníci ochrany před povodněmi (správci povodí, správci vodních toků, vlastníci vodních děl a vlastníci pozemků a staveb, které se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně).

9.3 Hlásné profily na vodních tocích

Hlásný profil povodňové služby je místo na vodním toku, které slouží ke sledování průběhu povodně. K vodním stavům v hlásném profilu (ojediněle i k průtokům) jsou vázány směrodatné limity pro vyhlášení stupňů povodňové aktivity. Hlásné profily se podle významu rozdělují do tří kategorií na základní, doplňkové a pomocné.

Data shromážděná pomocí automatického přenosu z hlásných profilů kategorie A a B (v některých případech i kategorie C) do sběrného centra ČHMÚ nebo správce povodí jsou zveřejňována na internetových stránkách ČHMÚ www.chmi.cz a podle územní působnosti také na internetových stránkách správců povodí:

- Povodí Labe, státní podnik – www.pla.cz,
- Povodí Vltavy, státní podnik – www.pvl.cz,
- Povodí Ohře, státní podnik – www.poh.cz,
- Povodí Moravy státní podnik – www.pmo.cz,
- Povodí Odry, státní podnik – www.pod.cz.

Přístup k datům zveřejňovaným všemi správci povodí je možný také na portálu VODA www.voda.gov.cz.

10. Integrovaný záchranný systém

IZS je legislativně upravený postup spolupráce a koordinace činností při přípravě a provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech (havárie, živelní pohromy, pandemie, teroristické útoky aj.). IZS není institucí, úřadem, sborem, sdružením ani právníckou osobou. IZS tedy nemá statutární orgán na žádné úrovni.

Integrovaný záchranný systém se skládá ze základních a ostatních složek. Základní složky fungují trvale, ostatní složky jsou povolávány v situacích, kdy kapacita, příp. odbornost základních složek nestačí na účinný zásah.

10.1 Základní složky IZS

Základními složkami IZS jsou:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky.

Základní složky IZS zajišťují:

- nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události,
- její vyhodnocení (odhad ohrožení vyplývající z mimořádné události a odhad potřebných sil a prostředků),
- neodkladný zásah v místě mimořádné události.

Za tímto účelem rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky (zákon č. 239/2000 Sb., § 4).

Základní složky IZS:

- jsou schopny rychle a nepřetržitě zasahovat,
- mají celoplošnou působnost na území celého státu,
- obsluhují telefonní linku tísňového volání.

10.2 Ostatní složky IZS

Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (§ 2).

10.3 Operační a informační střediska

Součástí IZS jsou operační a informační střediska, která jsou dispečerským způsobem organizovaná a nejmodernější technologií vybavená zařízení pro příjem a vyhodnocení tísňových volání na jednotné evropské **číslo tísňového volání 112**. Tato centra mají své zaměstnance a technické vybavení a jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů (HZS krajů), které je personálně a materiálně zabezpečují.

Operační a informační střediska IZS jsou povinna:

- přijímat a vyhodnocovat informace o mimořádných událostech,
- zprostředkovávat organizaci plnění úkolů ukládaných velitelem zásahu,
- plnit úkoly uložené orgány oprávněnými koordinovat záchranné a likvidační práce,
- zabezpečovat v případě potřeby vyrozumění základních i ostatních složek integrovaného záchranného systému a vyrozumění státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků podle dokumentace integrovaného záchranného systému.

Operační a informační střediska IZS jsou oprávněna:

- povolávat a nasazovat síly a prostředky hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, dalších složek integrovaného záchranného systému podle poplachového plánu integrovaného záchranného systému nebo podle požadavků velitele zásahu; při tom dbají, aby uvedené požadavky nebyly v rozporu s rozhodnutím příslušného funkcionáře hasičského záchranného sboru, hejtmana nebo Ministerstva vnitra při jejich koordinaci záchranných a likvidačních prací,
- vyžadovat a organizovat pomoc, osobní a věcnou pomoc podle požadavků velitele zásahu,
- provést při nebezpečí z prodlení varování obyvatelstva na ohroženém území.

